



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Πληροφορίες: Π. Τσίπα
Τηλ.: 213.212.8670
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr
Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198,
Άγιος Ιωάννης Ρέντης, ΤΚ 18233

Αθήνα, 15 Νοεμβρίου 2021
ΑΠ. 386830

ΠΡΟΣ: Τη ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως
Εγγράφων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:
Βουλευτή κ. ΚΥΡΙΑΚΟ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΘΈΜΑ : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ: Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 270/12-10-2021 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κ. Βελόπουλος, με θέμα: «*Διαμαρτυρίες αιρετών εκπροσώπων και κατοίκων της Χίου για την μετατροπή του νησιού σε φυλακές παράνομα εισελθόντων στην χώρα μας αλλοδαπών*», αξίζει να σημειωθεί καταρχήν ότι η Ελλάδα **φυλάσσει αποτελεσματικά τα θαλάσσια και χερσαία σύνορά της που αποτελούν ταυτόχρονα σύνορα της ΕΕ** και διατηρεί σταθερά υψηλό βαθμό ετοιμότητας, ενώ μέριμνα λαμβάνεται για την ενίσχυση των αρμόδιων σωμάτων ασφαλείας σε ανθρώπινο δυναμικό και επιχειρησιακά μέσα.

Παράλληλα, ως αποτέλεσμα προσπαθειών αποσυμφόρησης των δομών στα νησιά του Αιγαίου και επιτάχυνσης του ρυθμού εξέτασης νέων αιτημάτων ασύλου, κατά το 2021, παρατηρούνται χαμηλά επίπεδα στις ροές αφίξεων στο σύνολο της χώρας, μείωση των εκκρεμοτήτων αναφορικά με τις αιτήσεις ασύλου και δραστικά μειωμένος αριθμός διαμενόντων στα νησιά του Αιγαίου, με θετική επίπτωση στις τοπικές κοινωνίες.

Σημειώνεται ότι **η χώρα μας, έχει έγκαιρα επισημάνει την ανάγκη άμεσης και αποτελεσματικής ανάσχεσης κάθε προσπάθειας «εργαλειοποίησης» των μεταναστευτικών ροών** από τρίτες χώρες για πολιτικούς λόγους. Στο πλαίσιο αυτό και με πρωτοβουλία Ελλάδας και Ολλανδίας, οι Υπουργοί Εσωτερικών και Μετανάστευσης 9 κρατών μελών (Αυστρίας, Βελγίου, Γερμανίας, Δανίας, Ελλάδας, Κύπρου, Λιθουανίας, Ολλανδίας και Τσεχίας) έστειλαν κοινή επιστολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την τρέχουσα Σλοβενική Προεδρία, με την οποία εγείρουν το ζήτημα της εργαλειοποίησης του μεταναστευτικού και ζητούν τη ανάληψη συλλογικής δράσης για την αντιμετώπισή του, στο πλαίσιο της εξωτερικής και εσωτερικής διάστασης της κοινής πολιτικής μετανάστευσης και ασύλου.

Μάλιστα, το ζήτημα της εργαλειοποίησης των μεταναστευτικών ροών συμπεριλήφθηκε και στα συμπεράσματα του πρόσφατου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (21-22.10.2021), σύμφωνα με τα οποία το Ευρ. Συμβούλιο «δεν θα δεχθεί καμία προσπάθεια από τις τρίτες χώρες να εργαλειοποιούν μετανάστες για πολιτικούς σκοπούς, καταδικάζει όλες τις υβριδικές επιθέσεις στα σύνορα της ΕΕ και θα απαντήσει αντίστοιχα». Περαιτέρω, και αναφορικά με την Κοινή Δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) – Τουρκίας του 2016, σύμφωνα με τα ως άνω συμπεράσματα, το Ευρ. Συμβούλιο καλεί την Τουρκία να διασφαλίσει την πλήρη και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή της υπόψη Δήλωσης.

Επιπρόσθετα, στις 7.10.2021, η Ελλάδα, μέσω του Υπουργού Μετανάστευσης & Ασύλου, με άλλα 11 κράτη μέλη της ΕΕ (Αυστρία, Βουλγαρία Τσεχία, Δανία, Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία), απηύθυναν κοινή επιστολή προς τον Αντιπρόεδρο της Ευρ. Επιτροπής και την αρμόδια Επίτροπο για τις Εσωτερικές Υποθέσεις, αναφορικά με την **προσαρμογή του νομικού πλαισίου της ΕΕ στις νέες**

προκλήσεις στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Στην επιστολή, η οποία υποστηρίχθηκε εν τέλει και τη Σλοβενία και Ρουμανία, διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, ότι ο Κώδικας Συνόρων Σένγκεν δεν προβλέπει ένα φυσικό εμπόδιο ως μέτρο για την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Εκτιμάται όμως, ότι τούτο αποτελεί ένα αποτελεσματικό, πρόσθετο μέσο για την αποτελεσματική προστασία των συνόρων, που εξυπηρετεί το συμφέρον της ΕΕ συνολικά και όχι μόνο των κρατών μελών της πρώτης άφιξης.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι η συζήτηση επί του προτεινόμενου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή νέου Συμφώνου για το Άσυλο και τη Μετανάστευση, η οποία ξεκίνησε το φθινόπωρο 2020, βρίσκεται σε εξέλιξη στο πλαίσιο αρμόδιων Ομάδων Εργασίας του Συμβουλίου της ΕΕ. Η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στις διαπραγματεύσεις και έχει διατυπώσει επιφύλαξη ουσίας και προβληματισμό για επιμέρους στοιχεία του Συμφώνου, σε πλήρη συντονισμό με τα λοιπά κράτη μέλη πρώτης γραμμής. Η Ελλάδα υπογραμμίζει, επίσης, ότι οι διαβουλεύσεις μεταξύ ΚΜ σχετικά με το νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο δεν θα πρέπει να οδηγήσουν σε αδράνεια της ΕΕ στο μεταναστευτικό τομέα, καθώς πρόοδος είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσω συντονισμένης δράσης των κρατών μελών, ιδίως στους τομείς της εξωτερικής διάστασης, της προστασίας των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και των επιστροφών.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία του Σεπτεμβρίου 2021, του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (βλ. ιστοσελίδα <https://migration.gov.gr/statistika>) προκύπτει ότι οι διαμένοντες στα νησιά της επικράτειας, περιλαμβανομένης της νήσου Χίου, ήταν 4.490 άτομα, μειωμένοι κατά 79% από τον αντίστοιχο μήνα του έτους 2020, όταν και διέμεναν 21.564 άτομα. Συνεπώς, έχουμε ουσιαστική και επιτυχή αποσυμφόρηση των νησιών.

Συγκεκριμένα δε, στο νησί της Χίου, και ειδικότερα στο Χαλκειός Χίου, θέση «ΒΙΑΛ», λειτουργεί Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), όπου λαμβάνουν χώρα οι διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης στις οποίες υποβάλλονται όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς, που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής. Η διαμονή τους στο ΚΥΤ της Χίου συναρτάται με την εξέλιξη της αίτησής τους για διεθνή προστασία, ενώ σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες, περιπτώσεις προσώπων με ευαλωτότητα, δύναται να μεταφέρονται από τη Χίο στην ενδοχώρα, όπου εξελίσσεται πλέον η αίτησή τους για διεθνή προστασία.

Σε κάθε περίπτωση η αποσυμφόρηση της Νήσου Χίου το τελευταίο διάστημα είναι αξιοσημείωτη, φαινόμενο το οποίο παρατηρείται σε όλα τα ΚΥΤ των νησιών του ανατολικού Αιγαίου. Όπως ενδεικτικώς αναφέρεται ότι οι διαμένοντες στο ΚΥΤ Χίου, την 22/10/2020 ήταν 3.192 άτομα, ενώ την 21/10/2021 μόλις 209 (μείωση της τάξης του 65,47% εντός ενός έτους).

Από τα ως άνω καθίσταται εμφανές, ότι στο ΚΥΤ Χίου ειδικά, αλλά και στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης γενικότερα, εφαρμόζονται απαρέγκλιτα οι διαδικασίες Υποδοχής, όπως αυτές υπαγορεύονται από την εθνική νομοθεσία και από υπερεθνικές - ενωσιακές ρυθμίσεις που μάλιστα έχουν υπερνομοθετική ισχύ (σύμφωνα με το άρθρο 28 Συντ.).

Επιπλέον, όσον αφορά το ζήτημα των γεωγραφικών περιορισμών στη κυκλοφορία των προσώπων, αξίζει να σημειωθεί ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 43 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ μπορούν να προβλέπουν, σε καλά καθορισμένες περιστάσεις, διαδικασίες για την εξέταση του παραδεκτού και/ή της ουσίας των αιτήσεων οι οποίες να επιτρέπουν την επιτόπου λήψη απόφασης επί των αιτήσεων αυτών. Η ενσωμάτωση της ανωτέρω πρόβλεψης στην εθνική νομοθεσία πραγματοποιείται με το άρθρο 90 του ν.4636/2019 (Α' 169). Με την εξέταση αιτήσεων με τη διαδικασία συνόρων επιτυγχάνεται επιτάχυνση της διαδικασίας.

Υπό το φως μάλιστα, των διατάξεων της της Σύμβασης της Γενεύης (βλ ιδίως άρ. 31 παρ. 2), η οποία αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού συστήματος για την προστασία των προσφύγων και η οποία επιτάσσει οι χώρες υποδοχής προσφύγων να εφαρμόζουν επί των κινήσεων αυτών μόνον τα

απαραίτητα περιοριστικά μέτρα, αλλά και των διατάξεων του Χάρτη των Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ ιδίως άρ. 6, 18 και 52 παρ. 1), οι οποίες επιτάσσουν οι όποιοι περιορισμοί στην ελευθερία να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος, οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην Ελληνική Επικράτεια ή στην περιοχή που τους ορίζεται με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, μπορεί να αποφασίζεται, η διαμονή αιτούντος σε συγκεκριμένο τόπο, μόνο όταν τούτο είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας του ή μόνο για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης. Ο περιορισμός μνημονεύεται στο δελτίο αιτούντος διεθνούς προστασίας του άρθρου 70 ν.4636/2019 (Α'169).

Σημειώνεται επίσης, ότι πως σύμφωνα με το άρθρο 2, ν. 4636/2019, περίπτωση γ', ορίζεται ότι «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία στη χώρα μας ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Σύμφωνα δε, με το άρθρο 3, παρ.1 του Κανονισμού 604/2013, η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο III του ίδιου Κανονισμού.

Προς επιτάχυνση δε, της διαδικασίας για την πλήρη καταγραφή αιτήσεων διεθνούς προστασίας και δυνάμει του άρθρου 65, παρ. 5, του ν.4636/2019, σε περίπτωση που πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή, δεν εμφανιστεί για την πλήρη καταγραφή της κατά την ορισθείσα ημερομηνία, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του αιτούντος, ενημερώνεται άμεσα η αρμόδια Αρχή, που επιμελείται της εκτέλεσης των ως άνω διαδικασιών. Παράλληλα, εφόσον ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής διαμένει σε Κέντρο Υποδοχής ή Φιλοξενίας, ενημερώνεται και ο Προϊστάμενος του Κέντρου.

Ο νομοθέτης με την ψήφιση των νόμων 4636/2019 (Α' 169), 4686/2020 (Α' 96) και του πλέον πρόσφατου 4825/2021 (Α' 157) έθεσε ως στόχο την αποσαφήνιση, αυστηροποίηση και επιτάχυνση εξέτασης των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων, ώστε να ωφελούνται οι πραγματικοί πρόσφυγες και να εφαρμόζονται οι επιστροφές όσων δεν δικαιούνται διεθνή προστασία. Μάλιστα, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου έχει προχωρήσει στην ψηφιοποίηση της διαδικασίας υποβολής σειράς αιτήσεων. Συνεπώς για αρκετές ενέργειες δεν είναι απαραίτητη η αυτοπρόσωπη παρουσία σας στις κατά τόπους αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (<https://applications.migration.gov.gr/ypiresies-asylou/>).

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
4. Υπηρεσία Συντονισμού
5. Δ/νση Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
6. Δ/νση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
7. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης